

Vragen fractie CDA n.a.v. Evaluatieonderzoek

Op 1 juni jl. is de toezegging gedaan dat er nog vragen aan de onderzoekers gestuurd mogen worden.

Vraag	Antwoord	Opmerkingen
1. Wie waren aanwezig (collegeleden, raadsleden en/of andere adviseurs vanuit de ambtelijke organisatie en/of politieke achterban) tijdens de blokhutgesprekken die vanaf 2019 gaande waren over de mogelijke fusie tussen de gemeente Wijchen en Druten?	p. 21 Het besluitvormingsproces wordt gekarakteriseerd door vertrouwelijke overleggen (zogenaamde 'blokhut-besprekingen') met college- en raadsleden uit Druten. Zoals bij vertrouwelijke en informele overleggen gebruikelijk is zijn er hiervan geen notulen gemaakt en presentielijsten bijgehouden. De onderzoekers zijn daarom afgegaan op informatie van verschillende gesprekspartners. Overigens is het goed op te merken dat beide colleges hiernaast informele en vertrouwelijke gesprekken hebben gehouden over een mogelijke fusie met Druten.	Tijdens de informatiebijeenkomst is aangegeven dat er geen verslagen zijn van de gesprekken en dat dus ook niet te achterhalen valt wie wanneer aanwezig was.
2. We begrijpen dat de samenstelling tijdens deze blokhutgesprekken mogelijk niet altijd dezelfde was, maar achten het wel wenselijk hier een zo volledig mogelijk inzicht in te krijgen, zowel van Wijchense als Drutense zijde, ondanks dat een persoon of partij daar slechts eenmalig of incidenteel bij aanwezig was. Kunt u ons dit overzicht verstrekken?	Zie antwoord vraag 1. Zoals bij vertrouwelijke en informele overleggen gebruikelijk is zijn er hiervan geen notulen gemaakt en presentielijsten bijgehouden. De onderzoekers zijn daarom afgegaan op informatie van verschillende gesprekspartners.	De onderzoekers zijn afgegaan op informatie van verschillende gesprekspartners.
3. Wie waren er nog meer op de hoogte van de blokhutgesprekken waarin het	Dat is niet met zekerheid te zeggen. Het is aannemelijk dat in ieder geval de coalitiefracties hiervan wisten. Verder	

voornemen tot een fusie meermaals is besproken?	hebben beide colleges ook informeel en vertrouwelijk gesproken over fusieplannen. Uit gesprekken blijkt dat de coalitiefracties hiervan op de hoogte waren.	
4. Hoe frequent hebben deze blokhutgesprekken plaatsgevonden? 5. Wanneer is het laatste blokhutgesprek geweest?	Zie antwoord vraag 1. Zoals bij vertrouwelijke en informele overleggen gebruikelijk is zijn er hiervan geen notulen gemaakt en presentielijsten bijgehouden.	De onderzoekers zijn afgegaan op informatie van verschillende gesprekspartners.
Uit de mail van 1 juni		
1.2 Onder dit kopje staan elf vragen De eerste onderzoeksvraag ad 1 was: 'Hoe kan interne samenspel gekarakteriseerd?, Wat is nou het 'typisch Wijchense'?' Kun u een kort antwoord op de vraag welke bevindingen u nu als 'typisch Wijchens' karakteriseert?	Tijdens de informatiebijeenkomst op 1 juni is aangegeven dat de informele overleggen die niet in het openbaar plaatsvinden en die niet tot een openbaar debat in de raad leiden "typisch Wijchens" zijn. Ook in het rapport staat op diverse plaatsen aangegeven dat er informeel overleg is: p.8 tussen coalitiepartijen van beide gemeenten; p. 13 informeel kernteamoverleg; p.15 informeel peilen bij buurgemeenten; p. 21 De formele werkelijkheid is dat er nooit een besluit is genomen om een herindelingsproces te starten, maar informeel is dat proces wel gestart en later weer afgebroken. P.22: De formele werkelijkheid is dat er nooit een besluit is genomen om een herindelingsproces te starten, maar informeel is dat proces wel gestart en later weer afgebroken. P. 23 Daar waar steun van de gemeenteraad nodig was, meenden zij (college) hier informeel via de coalitiefracties over te kunnen beschikken. Meerdere gesprekspartners	

	geven aan dat de gang van zaken rond het fusieproces exemplarisch is voor de manier van politiek bedrijven in Wijchen. Zij geven aan dat dat het politieke debat vooral binnen (en in mindere mate ook tussen) de coalitiefracties wordt gevoerd en minder in de gemeenteraad. Of en in welke mate dat het geval is, is niet onderzocht.	
3.1 2e alinea, men is in formele zin niet verder gekomen dan 1^e verkenning. Nooit een formeel besluit genomen. Terwijl de stappen tot het voorbereiden van een herindelingsproces wel in gang zijn gezet. Feitelijk heeft het vanuit de raad ontbroken aan mandaat voor het College om verdere stappen te zetten. Hierdoor is besluitvorming over het belangrijkste onderwerp waar je als Raad over gaat ernstig gehinderd. Over het algemeen worden zwaarwegende beleidsthema's en de projectstappen op deskundige wijze voorbereid door ambtelijke organisatie of een extern bureau. Dat is hier kennelijk niet goed gebeurd. Wie heeft besloten om het proces op deze wijze in afwijking van het Handboek BZK in te zetten? Zijn hier intern géén checks & balances geweest? Is het college niet intern gewaarschuwd voor deze aanpak? Heeft u onderzocht of wetenschap verkregen hoe dit heeft kunnen gebeuren? Hebben	Tijdens de informatiebijeenkomst is aangegeven dat vanuit diverse kanten (provincie, adviseurs) is aangegeven dat het proces zoals het werd ingestoken risico's met zich meebracht. Het was niet onmogelijk, wel erg ambitieus. Het is aan het college van Wijchen (en van Druten) om adviezen te wegen en een eigen besluit te nemen. P. 13 rapport: Naast de stuurgroep wordt eveneens een projectteam of kernteam opgezet, waarin de disciplines communicatie, financiën, juridisch advies en projectondersteuning zijn vertegenwoordigd	Ook de raad van Wijchen heeft adviezen van deskundigen m.b.t. bijvoorbeeld het draagvlakonderzoek naast zich neergelegd.

hier intern geen bestuurskundigen of specialisten aan de bel getrokken? Is deze aanpak ook met de provincie besproken en wat vond de provincie hiervan?		
Uit conclusies komt duidelijk naar boven dat veel is te wijten aan het niet volgen van de procedures uit het Handboek BZK en veel te krappe tijdsfad. Heeft u onderzocht of een idee waarom de ambtelijke organisatie en het College er van uit gingen dat inwoners de plannen zouden accepteren. Welke aannames liggen hier aan ten grondslag of waren dit enkel wensen? Wie is hier sturend op geweest? Wat vind u hiervan? Hoe kwalificeert u naar aanleiding hiervan de politieke sensitiviteit van het college en de ambtelijke organisatie?	Er werd verwacht dat inwoners door de ambtelijke fusie met Druten al wat waren voorbereid op een bestuurlijke fusie. Tegelijkertijd was het wel de vraag of er voldoende steun voor de fusieplannen zou zijn, zeker toen er vrij snel maatschappelijk verzet tegen rees.	
Heeft u zich ook een oordeel gevormd over de kwaliteit van de inhoudelijke argumenten die het college heeft aangevoerd?	Nee.	Dit maakte geen onderdeel uit van het onderzoek.
Wie was de extern adviseur die in 2019 de besprekingen over tussen de colleges leidde over een bestuurlijke fusie?	De externe adviseur heeft geadviseerd en de besprekingen niet geleid. Omdat de geadviseerde (in dit geval het gemeentebestuur van Wijchen) verantwoordelijk is, is het niet relevant de naam van de adviseur te noemen.	
Heeft u onderzocht waarom in rapportage evaluatieonderzoek WDW (23 apr) is opgenomen : Stip aan de horizon' te weten een evt bestuurlijke fusie in de toekomst?'. Weet u van wie deze	Dat is onderzocht. Deze toevoeging is van de evaluatie-onderzoeker zelf afkomstig. Dit had vooral een inhoudelijke reden: een ambtelijke organisatie kan effectiever worden aangestuurd door één	

toevoeging afkomstig is? (WDW, Burgemeester, wethouders, externe adviseurs?)	gemeentebestuur. Ook was er een procedurele reden: omdat al gesproken werd over fusieplannen was deze aanbeveling ineens heel reëel.	
Gebeurtenis 26 mei 2020: projectleider overlegt eenmaal per 6 weken met extern adviseur, provincie en BZK. Zijn vanuit deze hogere overheden geen vragen of bedenkingen gesteld over het gevolgde proces? En het ontbreken van mandaatskwestie?	Nee. In gesprekken met de provincie werd duidelijk dat men er vanuit ging dat dit mandaat er wel was.	
Processtappen BZK Handboek niet gevolgd Door blokhutgesprekken en via steen in de vijver, democratisch proces, dualisme volledig ter zijde gesteld. Door procedurefout (niet volgen Handboek) is besluitvormingsproces ernstig gehinderd • Er zijn geen politieke en maatschappelijke debatten gevoerd. • Er was geen formeel mandaat voor het college Projectplan was onvoldoende, niet nagedacht over scenario's leidde tot chaotisch verloop. De veronderstelling vanuit de ambtelijke organisatie en het college was dat inwoners plannen zouden accepteren. Heeft u inzicht waarop deze veronderstelling bij ambtelijke organisatie en de colleges was gebaseerd? De belangrijkste conclusies	Het parlement let bij herindelingswetten sterk op het bestaan van maatschappelijk draagvlak. Zoals in het onderzoeksrapport is gesteld, is er niet voldoende geïnvesteerd in het verwerven van dit draagvlak, ook niet door de gemeenteraad. Dat had na de peiling wel kunnen gebeuren. De vraag is daarom lastig te beantwoorden.	

zijn samengevat: • Maatschappelijke discussie zonder debat in de gemeenteraad • Veel informaliteit en onduidelijkheid • Processtappen uit het 'Handboek herindeling' zijn niet gevolgd • Politieke standpunten pas bepaald toen het maatschappelijke debat al op stoom was • Bestuurders besturen zonder gemeenteraad. U doet veel onderzoeken, misschien ook nav fusiesdossiers. Wat denkt u: had een herindeling op basis van deze constatering in het Parlement wel tot wet kunnen worden verheven?		
U concludeert dat de positie van Wijchen in de regio is verzwakt. Mogen we hiermee concluderen dat een belangrijk doel van de ambtelijke fusie, namelijk het versterken van bestuurskracht in de regio niet is gehaald?	Die bestuurskracht kan ook op andere manieren worden versterkt. Of dat in dezelfde mate is als bij een fusie, is vooral een politieke vraag.	
De onderzoeker van Berenschot heeft nog geopperd het smalle pad te bewandelen. Wat vindt u hiervan naar aanleiding van uw conclusies? Was dit wel een haalbare weg?	De haalbaarheid van dit 'smalle pad' is een politiek gegeven geweest en afhankelijk van raadsmeerderheden.	

